

Dienos naujienos

DAILY NEWS

REDAKCIJA: KEMPTEN, LITHUANIAN CAMP, POSTFACH 229

Nr. 245/432/

Ketvirtadienis, 1946.X.24

IŠ VISO PASAULIO

- ATIDARANT JT SUVAŽIAVIMĄ vakar vakare mūsų laiku apie pusę dešimtos New Yorke, Flasing priemiestyje, kur 1939 m. buvo pasaulinė paroda, - pasakė kalbą JAV prez. Trumanas. Prezidentas vyriausybės ir tautos vardu pasveikino delegacijas, atvykusias iš 51 krašto, primindamas, jog jam jau tekę panašia proga kalbėti San Francisce, kada buvo pasirašoma JT charta. Jo vyriausybė ir tauta jaučianti pasididžiavimą ir dėkingumą, kad JT vyr. būstinė yra Amerikoje. Didžioji tautos dalis pasisakanti už Jungtines Tautas, be partijų skirtumo. Amerika siekia išlaikyti patvarią taiką ir bendradarbiauti su kitomis tautomis. Ji nerami, kad dėl taikos įgyvendinimo negalėta didesnių žingsnių padaryti. Bet už tai JT nėsančios atsakingos, nes ne jos sprendžiančios karo palikimo problemas. JT remiasi Atlanto chartos paskelbtomis keturiomis laisvėmis: žodžio, tikėjimo, laisve nuo baimės ir laisve nuo skurdo. Laisvė nuo baimės ypač liečianti karo baimę. Tačiau gandai apie karą esą nepagrįsti. Iš daugelio pasaulio dalių gaunama įvairių pranešimų, bet visi pranešimai vieningai rodo, jog visi persisotinę karu. Jokia tauta nenori karo, kiekviena tauta nori taikos. JT nariai įpareigoti nevartoti jėgos dėl teritorinių pakeitimų. Be to, 23 tautos pasirašiusios internacionalinio teismo įstatymą, pagal kurį įvyko Nūrnbergo procesas ir kuris puolamąjį karą laiko nusikaltimu. Negali būti taikos, jei negalios teisingumas tiek tautoms, tiek atskiriems asmenims. Nuomonių skirtumų negalima išvengti, bet dėl jų neturi būti perdėjimo. Reikia sulaikyti propagandą, kuri kelia pasaulyje nepasitikėjimą. Šiame suvažiavime visos tautos lygiateisiškos, negali būti monopolio. Siekiant vienybės, tenka pasikeisti nuomonėmis. P.S. Taryboje nuolatiniai nariai turėtų ne ginčus kelti, bet nuveikti savo darbą. Svarbiausias uždavinys - internacionalinė atomo energijos ir kitų naikinamųjų ginklų kontrolė. Prezidentas pabrėžė pabėgėlių problemos svarbumą. Jis siūlysias Kongresui, kad būtų sutinkama įleisti Amerikon dalį tų pabėgėlių, kurie nenori grįžti tėvynėn. JAV visomis priemonėmis remia Jungtines Tautas. Jei kur būtų pavartota ar grasinama jėga bei smurtas, tatau tiesiogiai liestų Ameriką. Šiandien, kaip Londonas praneša, suvažiavime pradedami generaliniai debatai. Mūncheno žiniomis, Molotovas palankiai priėmęs prez. Trumano kalbą. Jis turėjęs nuoširdų pasikalbėjimą su prez. Trumanu. Kaip iš New Yorke pranešama, delegacijos buvusios priimtose New Yorke rotušėj. Pasveikinta burmistro vardu, taip pat kalbėjęs senat. Austin, pažymėdamas, jog Amerika į suvažiavimą žiūrinti rimtai, suinteresuota ir su tikėjimu. JT pirm. Spaak tarp kitko pareiškęs amerikiečiams: Kalbų kaip europietis. Padėkite pasiekti mums taiką, kaip padėjote karą laimėti!

- ŽEM. RŪMUOSE, kaip iš Londono pranešama, vakar per debatus pirmasis paėmė žodį min. pirm. Attlee. Jis pabrėžęs, kad pasaulis stovis prieš milžiniškas problemas. Daugelyje kraštų suirusi padėtis, ir D. Britanija negalinti į jų likimą bejingsiai žiūrėti. Be pagrindinių problemų - Vokietijos ir Japonijos, reikalinga naujos tvarkos Europos valstybėms. Net didžiusias optimistas negalėjęs laukti, kad

per 15 mėnesių problemos būtų išspręstos. Paryžiaus konferencija iškėlusį į dienos šviesą nuomonių skirtumus. Debatai turėję auklėjamąjį poveikį. Svarbiausia problema – tai taiką saugiu pagrindu sukurti. Reikia pasaulį apsaugoti nuo baisios naujo karo baimės. Reikia rūpintis pasaulio maitinimu, nuniokotų kraštų atstatymu, taip pat išspręsti pabėgėlių bei tremtinių klausimą. 1930 metų ekonominė krizė daug padėjusi Hitleriui išsigalėti. Dėl veto klausimo min. pirmininkas pareiškęs, jog San Francisce buvę susitarta tą teisę naudoti tik kraštutiniausiu atveju, esant nuomonių konfliktui tarp penkių didžiųjų; tuo tarpu P.S. Taryboje ji taikoma ir antraeiliams klausimams. Turis būti atstatytas pirmąsias "veto" tikslas. Esą gaila, kad dėl dabartinio veto teisės vartojimo į nieką paverčiama PST orumas, garbė ir jėga. Siekiant pasaulio taikos, esą svarbu; kad tolerancijos pagrindu bendradarbiavimų skirtingų pasaulėžiūrų kraštai, Sov. Sąjunga kitaip suprantanti individo ir žodžio laisvę, taip pat demokratijos sąvoką, negu D. Britanija. Bet; kad ir taip, bendradarbiavimas esąs galimas ir svarbus tarp abiejų kraštų, norint išvengti karo. Min. pirmininkas pabrėžė, jog kantrią Beviną politiką apskritai remia visa tauta, tik esą kritikos dėl atskirų priemonių – dėl taktikos. Jokiai tautai D. Britanija nenorinti primesti savo pažiūrų. Po Attlee kalbos, iš opozicijos paėmė žodį Churchillis. Jis pažymėjęs, kad apskritai esą sutinkama su tuo, ką Bevinas pareiškęs. Veto esąs rimtas reikalas, nebuvo planuota savavališkai jį vartoti. Opozicija visiškai sutinkanti su numatomais Vokietijoje pakeitimais bei palengvinimais, bet Churchillis kritikuoja numatomą Vokietijos stambiosios pramonės suvalstybinimą. Dėl Palestinos – jei D. Britanija neįstengianti įvykdyti savo pažadų žydams, tai Palestinos mandatas pavestinas Jungtinėms Tautoms. Bet ir Amerika turėtų prisidėti prie Palestinos klausimo sprendimo. Graikijos balsavimai dėl karaliaus grįžimo patenkina britų vyriausybės politiką. Churchillis sveikina, kad britų igulos numatomos netrukus atitraukti iš Graikijos, ir tiki, kad graikai, kuriems krašto ateitis prie širdies, rams naująją krašto vyriausybę ir režimą. Liesdamas Lenkijos klausimą, Churchillis apgailestavo, kad sovietai Jaltoje ir daugelį kitų duotųjų pažadų netesėję. Lenkijos vyriausybė nereprezentuojanti lenkų tautos; ji nesugebanti krašte įvykdyti laisvų rinkimų. Jugoslavijoje padėtis esanti pavojinga ir kelianti susirūpinimo. Visa šalis tapusi komunistine sritimi. Komunistinė vyriausybė esanti priešinga JAV ir D. Britanijai. Dėl Triesto klausimo išsprendimo D. Britanijos politika esanti išmintinga ir teisinga, tik turinti būti konsekventiškai įvykdoma. Marš. Stalino neseniai duota pareiškima Churchillis sveikina, bet, girdi, politikoje eina kalba ne apie žodžius, bet apie faktus ir darbus. Churchillis iškėlęs klausimą, ar tiesa, kad sovietai daugiau kaip 200 divizijų esą sutelkę nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Į šį klausimą Mc Neil atsakydamas pareiškęs, jog nėra konkrečių duomenų, kiek tos kariuomenės esą, bet jis neginčijęs, kad jos esama; tačiau jis neprisideda prie Churchillio pesimizmo. Vienas iš Zem. Rūmų atstovų, neseniai grįžęs iš Rusijos, pareiškęs per debatus, kad Rusija šiuo metu siekianti vieno tikslo – atstatyti milžiniškus karo sunaikinimus. Kitas atstovas pastebėjęs, jog Berlyno rinkimai rodo, kad Vokietija priklausanči dar Vakarams. Vienas iš kairiųjų atstovų pareiškė, jog Rytų ir Pietų Europos kraštams negali būti keliami tokie pat demokratijos reikalavimai, kaip Vakaruose, nes tie kraštai tebesiauklėja demokratijai. Bevinas, paklaustas dėl Unrros veiklos sustabdymo, pareiškęs, jog vyriausybė pritarianti tam sustabdymui, tačiau Unrros pagalba dar nusitrauksianti į ateinančius metus. Ryšium su užvakarykščia Bevi-

DN Nr.245/432/,X.24

3

no kalba "Manchester Guardian" pastebi, jog D.Britanijos politika ne agresinė ir respektuojanti tautų suverenumą.

- BŪSIĄ DEMOBILIZUOJAMA, Muncheno žiniomis, nuo lapkričio-1 d. karinomenės Rusijoje. Tetai roda Rusijos taikingus siekimus.

- DALIS AMERIKIEČIŲ IGULŲ, Muncheno žiniomis, pagal JAV-ir Islandijos susitarimą jau pradeda atitraukti iš Islandijos.

- ITALIJOS KRIKŠČIONYS DEMOKRATAI, Londono žiniomis, priėmę rezoliuciją, kuria atsisakoma imtis atsakomybės už su Italija sudaromosios taikos sutarties sąlygas. Keliamas reikalas, kad keturių ministerių taryba padarytų sutarties reviziją. Krikšč.demokratai Italijos vyriausybėje dabar turi 7 postus.

- GRAIKIJOJE, kaip Londonas praneša, Caldaris bandąs sudaryti vyriausybę platesniais pagrindais, Čia perorganizuojami prof.sąjungų vykdomieji organai.

- ČEKOSLOVAKIJOJ, kaip Munchenas pranešė; esą pareikšta, jog kraštas manęs išsiversti ir be 50 mil.dolerių paskolos iš JAV eksporto ir importo banko.

- NESKELBIAMAS, kaip iš Londono pranešama; Byrnes laiškas min.pirmininkui Georgieff dėl Bulgarijos rinkimų. Rusų atstovas Kontr.Taryboj Sofijoj nesutikęs, kad tas laiškas būtų skelbiamas Bulgarijos laikraščiuose.

- DĖL PALESTINOS, Londono žiniomis, "Jewish Agency" atstovas Dr. Goldmann Vašingtone paskelbęs žydų planą. 65% Palestinos, taip pat ir Galileja pagal tą planą turi priklausyti žydams. Numatoma neribota imigracija, taip pat reikalaujama autonomijos. Kraštui persitvarkyti siūlomas dviejų metų pereinamasis laikotarpis.

- 3000 LENKŲ DP, Hamburgo žiniomis, iš Lübecko uosto išplaukė tėvynėn.

- BRITŲ ZONOJE, Hamburge, vicegubernatorius gen.Robertson, kaip iš Londono pranešama, davęs žinią zonų patarėjams, jog kalbamoji zona, pagal Bavino kalboj škicuotą planą, bus padalijama į tris kraštus: Niedersachsen; Nord-Rhein-Westfallen ir Schleswig-Holstein išskiriant iš tų sričių nepriklausomuosius Hamburgo ir Bremeno miestus. Tiems kraštams nuo sausio 1 d. numatoma suteikti tam tikros valdomosios galios, būsią renkami jų seimai ir kt.

- BERLYNE, kaip Londonas papildomai praneša, sovietų-sektoriuje, tam tikram skaičiui inžinierių bei technikos specialistų buvę išakyta per kelias valandas susidėti savo daiktus ir vykti į Rusiją. Tetai buvę atliekama su ginkluota sargyba. Sakoma, kad tie specialistai turį vykti penkeriems metams Maskvon ir Odeson dirbti. Tai kuriems tų žmonių liepta pasiimti šeimas ir net buto reikmenis. SPD reiškianti griežtą protestą dėl to priverstinio išvežimo. Iš rusų puses dar nieko nėra dėl to pareikšta.

- APIE BERLYNO VYR.BURMISTRO ATSISTATYDINIMĄ paleistąją žinią, kaip Londonas praneša; Berlyno radijas dementuoja. Buvo skelbiama, kad jis atsistatydinęs ryšium su Berlyne įvykusiais rinkimais. Iš Londono taip pat dementuojama, kad SPD vadai Dr.Schumacher ir Neumann esą pakviesti į internacionalinę socialistų konferenciją Anglijoj.

- UNRROS LAGERYJE BERLYNE, kaip Maskva praneša, atvykus rusų repatriacinei komisijai iš rusų karininkų, išvietintieji ėmę grasinti ir kolyti tą komisiją. Buvusi paleista net rankinė granata. Tetai matę ir britų karininkai.

- K.DELUGE, buv.SS generolas ir Bohemijos ir Moravijos protektorius, Londono žiniomis, kaip karo nusikaltėlis Čekoslovakijai Pra-

4

gos liaudies teisme nuteistas mirties bausme pakorimu. Pagal Čekoslovakijos įstatymus bausmė, nutarimą paskelbus, įvykdyta po 3 valandų. Nuteistasis bandęs sau galą pasidaryti.

- NUTEISTA SUŠAUDYTI, Londono žiniomis, Belgrado militariniam teisme 23 vokiečių karininkai, priklausę SS, Wehrmachtui ir Todto organizacijai. Jie buvo apkaltinti prisidėję prie 1500 jugoslavų belaisvių nužudymo Norvegijoje.

- PAPPENAS, Frankfurto žiniomis, jau išėjęs iš Nurnbergo kalėjimo ir tuo tarpu pasilieka Nurnberge, kur jo laukia denacifikacijos teismas. Į britų zoną jam uždrausta įvažiuoti. Ir Fritzsche Nurnberge laukia denacifikacijos teismo. Müncheno žiniomis, esąs suimtas Hitlerio fotografas Hofmann.

- 12.000 VOKIEČIŲ PABĖGĖLIŲ, kilusių iš britų zonos, Londono žiniomis, leidžiama iš Danijos įvažiuoti į kalbamąją zoną. Danijoje esą apie 200.000 vokiečių pabėgėlių.

- BRITŲ PROF.SĄJUNGŲ KONFERENCIJOJ, Londono pranešimu, pasisakyta už 40 valandų darbo savaitę. Vyriausybė turėsianti paskelbti atitinkamą įstatymą. Be to, konferencijoje buvo smarkių ginčų dėl lenkų, buvusių karių, įtraukimą darban Anglijoje. Nepageidaujama, kad lenkai pastotų kelią anglų darbininkams.

- KAINŲ KONTROLĖ, Londono žiniomis, J.A.Valstybėse beveik visiškai jau panaikinta. Kainų priežiūra tuo tarpu bevaržanti tik cukrų.

- INTERNACIONALINIS PABĖGĖLIŲ KOMITETAS spalio 15 d. baigė savo konferenciją, pasirašydamas sutartį dėl kelionės dokumentų pabėgėliams. Pasirašę kalbamąją sutartį 16 tautų. Tuos dokumentus, kurie per tris mėnesius būsia išduodami, gaus visi pabėgėliai, daugiausia lenkai, austrai, vokiečiai, čekoslovakai ir ispanai, kurie pastaraisiais metais yra palikę savo gimtinės kraštą. Tuo būdu jie gaus dokumentą, kuris bus pripažįstamas visų kraštų, pasirašiusių sutartį. Lenkai ir čekoslovakai konferencijoje buvo atstovaujami, tačiau jie nepasirašė sutarties. Sov.Sąjunga neatsiuntė jokių delegatų. /DNZ,X.21/

- GEN.EISENHOWERIS lapkričio 18 d. sugrįžo į J.A.Valstybes. Generalas spalio 16-d. apžiūrėjo Italijoje Morgano linijos apsaugai skirtąją amerikiečių diviziją.

VIETOS ŽINIOS

- ŠOFERIŲ KURSŲ KLAUSYTOJAI II laidai priskirti šie asmenys: N.Tautvilas, K.Daugėla, Casparėnas, Petrauskas, M.Briedis Žumbakis, Šipelis, Jankauskas, E.Aukštikalnis ir Gudelis. Kalbamieji asmenys prašomi spalio 25 d. 16 val. susirinkti gimnazijon.

- NAUJA-PRANCŪZŲ KALBOS GRUPĖ, sutikus prancūzų kalbos-kursų vedėjui inž.Mikutavičiui, žadama sudaryti pradedantiesiems. Užsirašyti galima rytoj 9-20 val. Unrros bibliotekoje.

- REIKALINGAS SARGAS gimnazijai. Suinteresuotieji kreipiasi gimnazijos raštinėn.

- KANADOS ĮTAKINGI ASMENS ir organizacijos yra kreipusios į Kanados vyriausybę su prašymu leisti įvažiuoti į Kanadą Europos tremtiniams. Nurodoma, kad dabar pastačius Aliaskos plentą ir turint Mackenzie upe susisiekimą laivais, šiaurės rytų Britų Kolumbijoje ir kitose šiaurės vakarų Kanados provincijose tremtiniams esą galima skirti milijonus akry žemės. Tie rajonai esą turtingi naftos, mineralų ir miškų. O žemė labai derlinga /EI X.15/.